

חשוב לדעת מה חשוב לך

האם אתה יודע מה מטרתך בחיים, והאם זה מתבטא בסדר העדיפויות שלך? לקח לחיים מאברהם אבינו ושרה אמנו

חוברת למרצה

תובנות לחיים

טעימה מתורתו של הרבי

פרשת חיי שרה

THE
SHLUCHIM
OFFICE

לתרומות והקדשות, צרו קשר info@jewishinsights.org
כדי להוריד מערכי שיעור נוספים, בקר באתר www.JewishInsights.org/he

Published and Copyright 2023 by
Shluchim Office International
816 Eastern Parkway, Brooklyn,
NY 11213
718.221.0500
5784 - 2023

עימוד | מוסי וולוסוב
אתר אינטרנט | יובל כץ וישראל יסוצקי
אדמיניסטרציה | מענדל גרינברג

ועדה מייעצת
הרב אשר דערן - קייפ-טאון, דרום אפריקה
הרב מנדי גרליצקי - תל אביב, ישראל
הרב לוי גרינברג - אלפסו, טקסס
הרב דוד גולדברג - סאו פאולו, ברזיל
הרב לוי שייקביץ - כפר חב"ד, ישראל
הרב מנדי גרינברג - טווינסבורג, אוהיו
הרב שמואל פרידמן - בבלנקה, ארגנטינה
הרב יוסף יצחק בלוי - כינרת, ישראל
הרב חיים דרוקמן - לוצרן, שוויץ

ספרדית
תרגום ועריכה | הרב רפי טוויל

צרפתית
תרגום ועריכה | הרב יאיר אלבז
הגהה | ש. אלבז

פורטוגזית
תרגום | מר יצחק דיין
עריכה | הרב ישעי' דיין
עימוד | מייק קטן

רוסית
תרגום ועריכה | הרב ניסן רופו
הרב אלכסנדר גרישין
עימוד | ת. וולף

משרד השלוחים
י"ר | הרב גדליה שמטוב
פיתוח | הרב מנדי שמטוב

עורכים
הרב אברהם גרינברג
הרב זושא גרינברג
משתתף בעריכה | הרב שלום בער חזן

עברית
עריכה לשונית | הרב זושא גרייזמאן
הגהה | הרב מנחם וילהלם

אנגלית
תרגום ועריכה | הרב מענדל סופער
הגהה | הרב מענדל לברטוב

נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זזוגתו רבקה הי"ד הולצברג
שלוחי הרבי במומבאי, הודו

5. א. לקחת את החיים ללב.....

כשאברהם היה בן 99 ושרה בת 90, התורה מתארת אותם שהם היו 'זקנים באים בימים'. (מקור 1). כשלושים ושמונה שנים לאחר מכן, התורה מתארת את אברהם שוב כ'זקן בא בימים'. (מקור 2). באם כבר בגיל 99 הוא היה זקן, בוודאי שבגיל 138 הוא זקן! מדוע צריך לכתוב זאת שוב?

מהי משמעות המילים "בא בימים"? אי אפשר לומר שהכוונה היא שהוא זקן מופלג, משום שדוד המלך שהיה בן שבעים בלבד, כבר קיבל את התואר "בא בימים"!

מסביר הרבי, שהמילים "בא בימים" לא מתארים את מספר שנות האדם, אלא את אופן שבו הוא חי. בא בימים הכוונה היא אדם ש"נכנס" בתוך הימים, ולוקח ללב את חוויותיו. בחיי דוד היו אירועים סוערים והוא לקח אותם ללב, ולכן הוא נקרא "בא בימים".

אברהם גם הוא היה אדם ש'נכנס' בתוך הימים, ולקח ללב את המאורעות שהתרחשו בו. התורה אומרת זאת פעם שניה כשהוא היה בגיל 138, משום שרוב האנשים, כשהם מזדקנים הם לוקחים את החיים פחות ללב. ולכן מדגיש הכתוב, שאברהם נשאר אדם כזה. אחד שלוקח את החיים ברצינות, וזה משפיע עליו.

הזהר מפרש ש"בא בימים" הכוונה היא, שכל חייו היו שלמים בעבודת ה'. שני הפירושים מתחברים ותומכים אחד את השני. משום שמכיון שאברהם הקדיש את חייו לעבודת ה', לכן הוא לקח את חייו כל כך ברצינות.

9. ב. המשמעות של החיים.....

חייה של שרה היו כולן שווין לטובה (מקור 3).

מהכתוב נראה שהוא מתייחס לחייה של שרה כמקשה אחת – שני חיי שרה. כיצד ניתן לכלול את כל שנות חייה של שרה תחת השם "חיי שרה", למרות שלאורך השנים היו שינויים קיצוניים במעמדה ומצבה?

ההסבר לכך הוא, שכשאומרים "חיי שרה", לא מתכוונים למשך השנים שהיא חיה בעולם, אלא לתוכן שמילא את חייה, לדברים שהיא "חיה" בהם. והיא, במשך כל תקופת חייה, "חיה" באותו תוכן ומשמעות – שלוש המצוות המיוחדות לנשים והעמודים שעליהם עומד בית בישראל.

ההוראה מכך לכל אישה, להשתדל ללמוד משרה, שהפוקוס בחיים יהיה יותר על רוחניות ופחות על עניינים חיצוניים.

11. ג. כיצד מתקנים את העבר?.....

גם אישה שהתנהגה בצורה לא ראויה בעבר, יכולה לתקן זאת, על ידי שתשפיע על הזולת לחיות נכון. גם את אנו למדים משרה, שהרי בזוהר נאמר ש'בא בימים' פירושו ימים שלמים ומלאים מבחינה רוחנית. לכאורה: איך אפשר לומר שהימים שבהם נלקחה שרה לביתם של פרעה ואבימלך היו שלמים ומלאים?

התשובה היא, שכאשר עוסקים בהשפעה על הזולת, הדבר מסייע לתקן ולהשלים גם את ימי העבר. כך גם אצל כל אחד ואחת מאיתנו. כשאנו משפיעים על הזולת בכיוון הנכון, בתמורה הקב"ה מתקן ומאיר את העבר שלנו.

הרבי כתב לאשה, שכאשר היא תשפיע על הזולת לשמור את המצווה של טהרת המשפחה, זה יעזור לתקן את הימים בעברה, בהם היא לא שמרה את מצווה זו.

פתיחה

כאשר המלאך מודיע לאברהם בגיל תשעים ותשע שייוולד לו בן, מתואר שאברהם ושרה היו זקנים "באים בימים". כשלושים ושמונה שנים לאחר מכן שוב מתארת התורה את אברהם כזקן ו"בא בימים". מה פשר הכינוי "בא בימים"? ומדוע כל כך חשוב לתורה לספר לנו את זה?

השיעור לפרשת חיי שרה

משיחת שבת פרשת חיי שרה ה'תשמ"ח,
הנחה בלתי מוגה
תורת מנחם, ה'תשמ"ח, כרך א', עמוד 487 ואילך;
(ומלקוטי שיחות, כרך ל"ה עמוד 91 ואילך, מוגה).

ומשיחת שבת פרשת חיי שרה, מבה"ח כסלו, ה'תשמ"ג,
הנחה בלתי מוגה
תורת מנחם ה'תשמ"ג כרך א' עמוד 500 ואילך.

א. לקחת את החיים ללב

כאשר המלאכים מבשרים לאברהם אבינו שיוולד לו בן בשנה הבאה, מתארת התורה את אברהם ושרה במילים:

מקור 1 ספר בראשית, פרשת וירא, פרק י"ח פסוק י"א

וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקְנִים, בָּאִים בְּיָמִים. חֲדָל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֵרֶחַ פְּנֵשִׁים.

אברהם היה אז בן 99, ושרה היתה בת 90.

לתלמיד
עמ' 3

כשלושים ושמונה שנים לאחר מכן – לאחר פטירת שרה – מתארת התורה את מאמציו של אברהם אבינו למצוא שידוך ליצחק, ומתארת אותו, שוב, כאדם זקן.

מקור 2 ספר בראשית, פרשת חיי שרה, פרק כ"ד פסוק א'

וְאַבְרָהָם זָקֵן, בָּא בְּיָמִים. וְהוּא בָרַךְ אֶת אַבְרָהָם כָּל־

לתלמיד
עמ' 3

<< הרבי

עכשיו הוא נהיה זקן?!

לכאורה אינו מובן: מהו החידוש כאן לאחר ששכבר נאמר בפרשת וירא¹ "ואברהם ושרה זקנים באים בימים", ובמכל שכן וקל וחומר: אם קודם לידת יצחק היו אברהם ושרה זקנים באים בימים, לאחר עקידת יצחק בהיותו בן ל"ז שנה² - כעבור ל"ח שנה - על-אחת-כמה-וכמה שאברהם היה זקן בא בימים!

לתלמיד
עמ' 3

מה הפירוש של "בא בימים"?

ויובן בהקדים פירוש המילים "בא בימים".

"המלמדים" ב"חדר" מסבירים שהמשמעות היא זקנה מופלגת, כלומר, לא רק "זקן" סתם, אלא גם "בא בימים", שנוספו לו עוד ימים רבים³, ובמילא, נוסף יותר בזקנה.

לתלמיד
עמ' 3

אמנם, כאשר תדייק היטב, אי אפשר לפרש שהכוונה לזקנה מופלגת, שהרי, גם בדוד המלך נאמר⁴ "והמלך דוד זקן בא בימים", אף על פי שכל משך ימי חייו לא היו אלא שבעים שנה בלבד, שבוודאי אין זו זקנה מופלגת!

דוד המלך לקח את החיים ללב

ויש לומר הביאור בזה: הפירוש של "בא בימים" הוא - כפשטות התיבות - שבא (נכנס) בתוך הימים, כמו 'בא בבית', וכיוצא בזה.

לתלמיד
עמ' 3

זאת אומרת, שאין זה תיאור מספר שנות האדם אם רב או מעט, אלא אופן חיי האדם בימים אלו⁵.

כלומר, שהימים שעברו עליו, המאורעות שבהם וכו', הם באופן שנכנס בהם, היינו, לא כמו דבר

(3) ראה גם פי' הראב"ע עה"פ וירא שם.
(4) מלכים א' בתחלתו - הפטרת שבת זה.

(1) בראשית יח, יא.
(2) פרשי' תולדות כה, כ.

העובר וחולף שלא נשאר ממנו רושם, כי אם, שנכנס בתוך כל יום ויום ומאורעותיו, לחיות עם הדבר, להתרגש ולקחת ללב, שאז, כל יום ויום וכל מאורע ומאורע - הן דבר המשמח, והן הפכו חס ושלום - פועל ומשפיע עליו, עד שניכר בגלוי בתווי פניו וכו'.

וכפי שרואים במוחש שיכולים להיות שני אנשים באותו גיל, שאחד מהם נראה מבוגר יותר מהשני, מכיוון שניכר עליו רושם המאורעות שעברו עליו, משום שלקח לליבו כל מאורע כו'.

וזהו מה שכתוב בדוד "בא בימים", אף שמספר שנות חייו היה שבעים שנה בלבד - כי, מצד ריבוי המאורעות שעברו עליו, כמו: ריבוי המלחמות, "דם לרוב שפכת", העגמת-נפש שהיתה לו מבניו כו', וכיוצא בזה בנוגע לשאר מאורעות שהותירו את רישומן עליו מפני שלקח לליבו כו' - נעשה "בא בימים".

ישנם אנשים שהחיים שלהם לא סוערים - הכול רגוע וזורם על מי מנוחות; ישנם גם אנשים שיש להם חיים סוערים, אך הם לא לוקחים את זה ללב, הם פחות מתרגשים ממה שמתרחש סביבם. אך ישנם אנשים שעברו הרבה בחיים וגם לוקחים את הכול ללב, ולכן רואים את זה על הפנים ועל מבנה הגוף שלהם.

גם דוד המלך היה כזה. הוא עבר הרבה בחיים, מלחמות רבות מבית ומחוץ, עגמת נפש מרובה מחלק מילדיו - והוא לקח את הכול ללב. ולכן, כבר בגיל שבעים, שלכאורה לא נחשב לגיל מאוד מבוגר, נאמר עליו, "בא בימים", בגלל התלאות שעברו עליו והשפיעו על אישיותו, הוא עבר הרבה בימיו, הוא "בא" בהם, הוא היה מחובר, הוא חווה היטב את ההתרחשויות הללו.

אברהם - גם לאחר גיל מאה - לקח את החיים ללב

על פי זה יש לבאר מה שכתוב בפרשתנו "ואברהם זקן בא בימים" - בהוספה על מה שכתוב לפני זה "ואברהם ושרה זקנים באים בימים":

מטבע הדברים, שככל שהאדם הולך ומתבגר - מחכים יותר, ובמילא, מגיע למסקנה שאין להתרגש ולקחת ללב כל מאורע כו', או לפי שטבעו של זקן שכבר עבר הרבה בחייו, שאין הדברים שסביבו תופסים מקום אצלו⁸.

ולכן, אף שכבר נאמר "ואברהם ושרה זקנים באים בימים" מצד ריבוי המאורעות שעברו עליהם עד זמן ההוא, יש מקום וצורך לחדש שגם לאחר ל"ח שנה "אברהם זקן בא בימים".

ויש לומר בטעם הדבר - מכיון שבינתיים היו מאורעות שהיו חשובים ומכריעים בחיי אברהם הרבה יותר מאשר המאורעות בשנות חייו הקודמים - החל מהמאורע הכי עיקרי של לידת יצחק עד לעקידתו כו'.

למרות שהתורה כבר אמרה כאשר אברהם היה בן תשעים ותשע, שהוא היה "בא בימים", היא חוזרת ואומרת זאת שוב כאשר הוא בן מאה שלושים ושמונה. משום שבטבע העולם, כאשר אדם מזדקן, הוא פחות לוקח ללב, או מצד שיקול דעת בוגר ומיושב יותר, או שבגלל שהוא עבר הרבה, הדברים סביבו פחות תופסים אצלו מקום.

אומרת לנו התורה, שאצל אברהם זה לא היה כך. הוא המשיך להיות "בא בימים" ולקחת הכול ללב, גם בגיל מאוד מבוגר. הסיבה לכך היא, משום שגם באותו זמן הוא עבר אירועים מאוד דרמטיים ומשמעותיים, החל מעקידת יצחק ועד עקידתו.

(7) ראה ש"ב יג, ל ואילך. שם יח, לב ואילך.
(8) מהליקוט המוגה.

(5) מהליקוט המוגה.
(6) דה"א כב, ח.

לקח ללב את המשמעות הרוחנית של כל יום

על פי פירוש זה ב"בא בימים" (שימי האדם הם באופן ש"נכנס" בהם ופועלים עליו רושם כו') - יובן היטב פירוש הזהר⁹ ב"בא בימים" - שכל ימי חייו היו שלמים בעבודת השם, שלא החסיר מלעבוד את השם אפילו יום אחד מימי חייו.

לפי הנ"ל מובן, שפירוש הזהר אינו על דרך הרמז בלבד, אלא הוא מיוסד על הפירוש הפשוט ב"בא בימים", שלא היה יום אצל אברהם שרק חלף ועבר, אלא אברהם בא ונכנס ב"ימיו", לעבוד את השם בכל יום ויום כפי שהיה נדרש בכל יום לפי ענינו.

כלומר: הענין של "בא בימים" לפי פשוטו של מקרא (הנ"ל), מתייחס לחייו הגשמיים של אברהם, שמאורעות כל יום ויום השפיעו עליו וכו'; ואילו בזהר, פנימיות התורה, מודגש התוכן הפנימי של חיי אברהם, שהם חיי הנשמה ועבודת השם שלו, שהם חיי אברהם האמיתיים [ובלשון רבינו הזקן¹⁰ "שחיי הצדיק אינם חיים בשרים כי אם חיים רוחניים"], ולכן מפרש, שזה שאברהם בא ונכנס בכל יום ויום (עד שהיה ניכר עליו הרושם של כל ימי חייו), היינו לפי שכל ימיו היו ממולאים בעבודת השם, באופן שכל יום ויום היה יום "חי"¹¹.

הפירוש הפשוט והפירוש בתורה הקבלה מתאימים זה לזה. הזוהר מפרש את המלים "בא בימים" מהבחינה הרוחנית - הימים שלו מלאים בתורה ובמצוות, פירוש שמתחבר עם הביאור הפשוט ש"בא בימים" הכוונה שמבחינה פיזית ונפשית הוא "נכנס" בתוך הימים שלו וחווה אותם במלוא עוצמתם.

כלומר, מכיון שאברהם מילא את ימיו בתורה ומצוות, ומכיוון שכל רגע בחייו חדור במטרה קדושה, לכן הוא היה 'חי' באופן מלא גם מבחינה נפשית בכל יום ויום.

שיחת שבת פרשת חיי שרה ה'תשמ"ח
הנחה בלתי מוגה
תורת מנחם, התשמ"ח, כרך א', עמוד 487 ואילך
(ומלקוטי שיחות, כרך ל"ה, עמוד 91 ואילך, מוגה)

סיפור משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ה (לא מופיע בחוברת לתלמיד)

אחד העניינים שר' מיכאל היה נוהג לחזור ולומר לתלמידים - ואולי נמצאים כאן כאלו ששמעו זאת ממנו - שכאשר לומדים חסידות, הרי זה צריך להיות לא כמו שלומדים או קוראים מכתבים זרים, מה שקורה ב"שמים", אלא צריך לדעת שהדברים מכוונים אליו.

וביאר זאת על פי משל:

פעם היו "ישוב'ניקעס" - יהודים שלצורך פרנסתם גרו בישובים שבהם היו מעט יהודים, או אפילו לבדם. ובמשך הזמן, בגלל הניתוק מסביבה יהודית, והעדר האפשרות ללמוד בישיבות וחדרים, היו ביניהם כאלו, שלמרות היותם יראי שמים גדולים (כפי שהיה המצב פעם אצל ה"ישוב'ניקעס"), הנה העדר הידיעה היה אצלם עד כדי כך שלא ידעו לקרוא.

(10) תניא אגה"ק ביאור לסי' ז"ך בתחלתו (קמו, ב).
(11) שלושת הקטעים האחרונים - מהליקוט המוגה.

(9) ראה זהר פרשתנו קכט, א. זהר ויחי רכא, ב ואילך. רכד, א. וראה תו"א
פרשתנו טז, א. משפטים עט, ב. ועוד. לקו"ש ח"ד ע' 1194. ח"כ ע' 315 ואילך. וש"נ.

פעם הגיע מכתב ממקום רחוק לאחד ה"ישוב'ניקעס", וכיון שלא ידע לקרוא, הביא את המכתב ל"מלמד" - כדי שה"מלמד" יקרא עבורו את המכתב.

(באותו זמן היה אז הסדר, שכמה "ישוב'ניקעס" היו שוכרים מלמד עבור ילדיהם, והיו מושיבים אותו במקום שהיה במרחק שווה לכל הישובים שבסביבה, כדי שיהי' נוח לכל ה"ישוב'ניקעס" שבסביבה שיש להם ילדים).

כאשר המלמד התחיל לקרוא את המכתב - התברר שתוכן המכתב הוא שאביו של ה"ישוב'ניק" נפטר, לא עלינו, וכשקרא זאת, התעלף ה"ישוב'ניק".

והי' ר' מיכאל מסיים ואומר לתלמידים:

לכאורה אינו מובן: את המכתב קרא ה"מלמד", ואילו ה"ישוב'ניק" לא ידע לקרוא מה כתוב במכתב - אפילו אילו המכתב היה עם נקודות, ועל אחת כמה וכמה בהיותו ללא נקודות, ואם כן, לכאורה היה צריך להתעלף מי שראה והבין מה שכתוב במכתב, ולא מי ששמע את תוכן המכתב ממישהו אחר, ואפ' על פי כן, מי התעלף? - לא ה"מלמד", אלא ה"ישוב'ניק"?!"

אך התירוץ על זה הוא - שאצל המלמד הי' זה יהודי זר, ואילו אצל ה"ישוב'ניק" - הרי זה האבא שלו!

והנמשל מובן:

כאשר מישהו לומד חסידות וחושב שזהו "אבא של מישהו אחר" - אזי יכול ללמוד חסידות, לקרוא נכון ולדעת כל מה שכתוב, גם ללא נקודות... ואף על פי כן, הוא לא יתעלף;

מה שאין כן, כאשר מישהו שומע אפילו את לימודו של חבירו, אבל הוא יודע שאליו מכוונים הדברים, וזהו "אביו שבשמים" - אזי יתעלף!

•

המסר הוא פשוט ועוצמתי. צריך לקחת את החיים ברצינות. צריך להבין שמדובר פה בדבר בעל חשיבות עליונה, ובדרך ממילא זה אמור להשפיע עלינו בצורה החזקה ביותר שיש.

אברהם אבינו חווה את החיים במלוא עוצמתם ומדי יום ויום, משום שהוא לקח אותם ברצינות. הוא ידע שיש לו שליחות ומטרה, ולכן כל דבר שהתרחש בחייו, היה לו משמעות בעיניו, והוא לקח את זה ללב. גם בגיל 138 הוא לקח את החיים ברצינות מדי יום ויום.

לכל אחד מאיתנו יש שליחות ומטרה, שאותה אנו אמורים למלא בכל מהלך ימי חיינו. ואם כן, הדברים שמתרחשים במהלך חיינו הם חשובים, קריטיים, ואנו צריכים לקחת אותם ללב, ולהתייחס בהתאם. כמו אותו אחד שקורא מכתב שמדבר על האבא שלו. ולא כמי שקורא מכתב על אדם שלא קשור אליו כלל.

ב. המשמעות של החיים

לאחר שלמדנו שאברהם היה "בא בימים" משום שכל ימיו היו מוקדשים לעשיית טוב וקדושה ולעבודת ה' ולכן לקח אותם כל כך ללב, אנו ממשיכים באותו כיוון ובוחנים את חייה של שרה.

מקור 3 ספר בראשית, פרק כ"ג פסוק א'

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה.

לתלמיד
עמ' 5

רש"י

שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. בְּלֶן שְׁוִין לְטוֹבָה.

<< הרבי

חיים שלמים כמקשה אחת?

שם הפרשה הוא - "חיי שרה", כלומר שכל מאה עשרים ושבע השנים של שרה נכללים בשם אחד - "חיי שרה", ובלשון רש"י¹²: "כולן שווין לטובה".

לתלמיד
עמ' 5

הפרשה פותחת במילים: "ויהיו חיי שרה", מהן ניתן להבין שהתורה מתייחסת לכל שנות חייה הארוכות של שרה כמקשה אחת - "חיי שרה". כפי שרש"י עצמו מדגיש, שכל חייה היו "שוין לטובה", ולא היה הבדל בין גיל שבע, עשרים או מאה.

ולכאורה אינו מובן: כיצד יכולים לכלול את כל מאה עשרים ושבע השנים ביחד, בשם אחד - "חיי שרה" ("כולן שווין לטובה") - הרי במשך מאה עשרים ושבע השנים היו חילוקים מן הקצה אל הקצה, וכמובן בפשטות שאין להשוות את מעמדה ומצבה של שרה בהיותה ב"אור כשדים" וכן ב"חרן" (אף שגם שם היתה שרה מגיירת את הנשים, כפירוש רש"י על הפסוק "ואת הנפש אשר עשו בחרן") לגבי מעמדה ומצבה לאחר קיום הציווי "לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", ועד לחילוק וריחוק הערך בתכלית - בין מעמדה ומצבה בעת ששמעה אודות "עקידת יצחק", שזהו ריחוק הערך מן הקצה אל הקצה. ואם כן, איך יכולים לכלול את כל משך מאה עשרים ושבע שני שרה בשם אחד - "חיי שרה"!!

כיצד ניתן לכלול את כל שנות חייה של שרה תחת "חיי שרה", למרות שלאורך השנים היו שינויים קיצוניים במעמדה ומצבה - החל מהולדתה באור כשדים ועד לשמיעת עקידת יצחק. כיצד אפשר לאחד תקופות שונות כל כך תחת שם אחד?

במה אתה "חיי"?

והביאור בזה: "חיי שרה" מתייחס לענינים שבהם הייתה החיות של שרה, כלומר, הענינים שבהם שרה חיה, וענין זה היה באופן שווה במשך כל מאה עשרים ושבע שנות חייה (כדלקמן), ולכן נכללים כל מאה עשרים ושבע השנים בשם אחד - "חיי שרה".

לתלמיד
עמ' 5

כאשר אומרים "חיי שרה", לא מתכוונים למשך השנים שהיא חיה בעולם, אלא לתוכן שמילא את חייה, לדברים שהיא "חיה" בהם, והיא, במשך כל חייה, "חיה" באותו תוכן ומשמעות.

לתלמיד
עמ' 5

כי הנה, אפילו יהודי פשוט מבין שהתוכן והמשמעות האמיתית של "חיי שרה" - לא התבטא באכילת "ארוחת בוקר" או "ארוחת צהריים", וכיוצא בזה - לא בענינים אלו "חיה" שרה. ופשוט שהענין של "חיי שרה" לא התבטא בזה שהיתה בביתו של פרעה ובביתו של אבימלך, כי העובדה שמלך גדול (כפרעה ואבימלך) מהלל ומשבח את יפיה ועד שלוקח אותה אליו - הנה לא זו בלבד שענין זה לא תפס מקום אצלה כלל, אלא אדרבה: ענין זה גרם לה לצער וסבל שאין כמוהו - כי איזה עסק יש ל"בת ישראל" עם גוי? על-אחת-כמה-וכמה כאשר מדובר אודות שרה אמנו!

במה התבטא אפוא התוכן והמשמעות האמיתית של "חיי שרה" - הרי זה מפורש בפירוש רש"י בפרשתנו¹³: "נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האוהל" - שלוש המצוות המיוחדות לנשי ישראל.

לתלמיד
עמ' 6

ועל פי זה מובן כיצד כוללים את כל מאה עשרים ושבע השנים בשם אחד - "חיי שרה" - כי בכל שנות חייה של שרה, בכל שינויי המצבים שבמשך שנים אלו, היה הענין של "חיי שרה" באופן שווה, כלומר, שבכל הזמנים כולם היה התוכן והמשמעות האמיתית של "חיי שרה" - "נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האוהל" - שלושת העמודים שעליהם עומד ונשען כל בית ישראל.

משמעות החיים של שרה היתה: נר שבת, כשרות, וטהרת המשפחה - שלוש המצוות המיוחדות לנשים והעמודים שעליהם עומד בית ישראל. זה היה תמיד מרכז החיים שלה, בכל שלב שהוא: בצעירותה, בבגרותה ובקנותה. זו הייתה משמעות חייה האמיתיים, ולכן ניתן לכנות את כל שנותיה בשם "חיי שרה".

מהו מרכז חיי?

וזוהי ההוראה הנלמדת מפרשת השבוע "חיי שרה": כל בת ישראל, אפילו זו שנמצאת במעמד ומצב של תינוקת שנשבתה כו' - יודעת היא שסבתה של סבתה היא "שרה אמנו".

לתלמיד
עמ' 6

ומכיון שמובן בפשטות (אפילו לאינם יהודים) שהתוכן והעניין של "חיי שרה" לא התבטא באותם עניינים שבהם שקועים וחיים נשי אומות העולם אשר במלכותו של פרעה ואבימלך (לבישת שמלה יפה, נעליים בעלי עקב גבוה ביותר, וכיוצא בזה), כי אם בעניינים נעלים יותר - "נר דלוק מערב שבת לערב שבת וכו'" - הרי זו הוראה פשוטה לכל בת ישראל, בתה של "שרה אמנו", שה"חיים" שלה צריכים להיות בשלושת העניינים שבהם התבטא כללות העניין של "חיי שרה": "נר דלוק מערב שבת לערב שבת", "ברכה מצויה בעיסה" - כשרות האכילה ושתיה, ו"ענן קשור על האוהל" - טהרת המשפחה, וכללות ענין הצניעות (כיסוי הראש וכו').

ולכן, גם אם היה משך זמן מסוים שהיה חסר אצלה בהנהגה המתאימה לרוח של "חיי שרה" - ביכולתה לשנות מעמד ומצב זה, ולבוא לדרגה כזו שהנהגתה תהיה בדוגמת הנהגה של "חיי שרה".

אין שום בעיה ללבוש בגדים יפים ונעליים עם עקבים, להיפך: היהדות מדגישה פעמים רבות את חשיבות יופיה של האישה. הכוונה היא שלא להיות "מונחים" בזה - לא זה הוא מרכז החיים. כל אישה ובת יודעת שמרכז חייה של שרה אימנו היה רוחניות ולא חומריות, ולכן על כל אחת לנסות להידמות בכך לשרה אמנו.

מה באמת חשוב לי בחיים?

ילד צעיר חושב שהדבר החשוב ביותר הוא אופניים חדישות, או לאחר מכן אייפד יוקרתי. בגיל מאוחר יותר ישנם דברים אחרים שהופכים להיות חשובים בעינינו: היופי, הכסף, העוצמה, הכבוד, וכן הלאה. פעמים רבות אנו מקריבים על מזבח ה"הצלחה" וה"כבוד", דברים אחרים בחיים, כמו את הזמן שהיינו יכולים להיות יחד עם המשפחה, את הזמן שיכלנו להקדיש לנשמה שלנו, ללמוד תורה, לעשות מצוות, לסגל ערכים רוחניים וכן הלאה.

כשאדם עומד בסוף חייו, ומסכם לעצמו את מהלך החיים, הוא רואה בצורה בהירה יותר מה היה חשוב לו באמת. רוב האנשים לא חושבים: חבל שלא נשארתי בעסק עוד כמה שעות ביום, והייתי מרוויח עוד מליון דולר, או – חבל שלא פרסמתי בפייסבוק עוד כמה צילומים משפחתיים שנראים מושלמים, והייתי מקבל עוד כמה לייקים. לא. אף אחד לא אומר זאת לעצמו.

רוב האנשים היו אומרים: הייתי רוצה להיות יותר זמן עם ילדי, הייתי רוצה להיות יותר מחובר לקהילה, יותר לעזור לעולם שסביבי, וכן הלאה. הטרגדיה היא שרק בסוף ימינו אנו רואים את סדר העדיפויות בבהירות כזו, ואילו במהלך החיים עצמם, אנו לעיתים טועים בניווט.

זה מה שמלמדת אותנו שרה, שבכל מהלך 127 שנות חייה, בכל המדינות השונות שבהם היא חיה, בכל הגלגולים שאותם היא עברה, היא תמיד היתה מפוקסת. תמיד היה ברור לה בשביל מה היא כאן, שיש לה שליחות מהקב"ה, והיא פעלה בהתאם.

על כל אחד מאיתנו ללמוד משרה, ולזכור: שהדברים החשובים בחיים הם התורה והמצוות, העזרה לזולת, ולכן עלינו לפעול בהתאם.

סיפור

מר דייוויד פרידמן, שימש כשגריר ארצות הברית בישראל כמה שנים, והוא גם חבר בקהילת חב"ד בפיינו טאונס שבני יורק, ומתפלל קבוע בבית חב"ד.

הוא נוהג לבקר לעתים תכופות בציון של הרבי, להתפלל ולבקש ברכה, וכך נהג גם כששימש בתפקידו כשגריר ארצה בישראל.

באחת ההזדמנויות שביקר בציון, שאל אותו פעם מישהו: כבוד השגריר, האם אתה יכול להסביר לי, מדוע אתה מבקר בציון של הרבי? מה אתה מרגיש שאתה מקבל כאן?

ענה לו מר פרידמן: המנהג הוא, שלפני שנכנסים לציון, כותבים מכתב ובו מבקשים מהרבי שיתפלל עליך ויעניק לך ברכות לדברים החשובים בחייך. מספר הדקות האלו, שבהם אני חושב מה לכתוב בפתק, ועל איזה דברים בחיי אני רוצה ברכה, עוזרים לי להבין, מהם הדברים שבאמת חשובים לי בחיים.

ג. כיצד מתקנים את העבור?

<< הרבי

השפעה על הזולת

יתירה מזו: לא זו בלבד שביכולתה לשנות את מעמדה ומצבה מכאן ולהבא, אלא ביכולתה גם לתקן את מעמדה ומצבה בעבר - על ידי כללות העניין של אהבת ישראל ואחדות ישראל, כלומר, על ידי זה שהיא פועלת על בת ישראל נוספת להעמידה בקרן אורה (תמורת מעמדה ומצבה הקודם).

לתלמיד
עמ' 7

ובהקדים:

בתורה אור בפרשתנו מובא מאמר הזהר על הפסוק "ואברהם זקן בא בימים" - "באינון יומין עילאין כו" [= באותם ימים עליונים], כלומר, שכל הימים צריכים להיות בשלימותם.

על פי זה נשאלת השאלה: מה עושים עם אותם ימים שבהם היו במעמד ומצב בלתי רצוי - בדוגמת מצבה של שרה בבית פרעה ובבית אבימלך?!

בזוהר מוסבר על הפסוק 'בא בימים' שימיו היו מלאים במצוות, שלמים במשמעות. אם כן, איך אפשר לומר שכל ימיה של שרה - כולל הימים בהם נחטפה ושהתה בבתייהם של פרעה ואבימלך - היו ימים שלמים ונעלים? ואם כן, איך אפשר לומר עליה שהיתה בבחינת "באה בימים"?

והתשובה לדבר: כאשר עוסקים בהשפעה על הזולת באופן של אהבת ישראל ואחדות ישראל, ופועלים על זה שנמצא במעמד ומצב בלתי-רצוי ומעמידים אותו בקרן אורה - הנה מכיון שמדתו של הקב"ה היא "מדה כנגד מדה", מתנהג הקב"ה עמו באופן כזה, ועל ידי זה הרי הוא מתקן ומשלים את כל עניני העבר. ובלשון חכמינו ז"ל: אתה החיית את נפש העני - חייך שאני מחזיר לך נפש תחת נפש כו'. ובפרט שכללות ההנהגה באופן של "מדה כנגד מדה" מחויבת היא גם על פי השכל - כי "השופט כל הארץ לא יעשה משפט" (בתמיה).

התשובה מדהימה: כאשר עוסקים בהשפעה על הזולת, שימיו של יהודי אחר יהיו מלאים ומחוכרים לקב"ה, זה מסייע לתיקון והשלמת הימים ה'חסרים' בעבר שלך. כי אצל הקב"ה יש הנהגה של מידה כנגד מידה. 'אתה החיית את נפש העני', ואני אחיה את נפשך. אתה ממלא את ימיהם של אחרים באור, ואני אמלא את ימך באור.

מזה אנו למדים גם על עצמנו, אם, חס ושלום, היו לנו ימים של "חושך", ימים שבהם האור לא מילא אותנו בצורה מלאה. אל לנו לאבד תקווה. אנו יכולים לתקן. כיצד? על ידי שנעזור לאחרים למלא את ימיהם באור, ואז, מידה כנגד מידה, ה' ימלא באור את הימים ה"פחות מוארים" שלנו.

תיקון לטהרת המשפחה

את אותה נקודה כתב הרבי גם בקשר למצות טהרת המשפחה..

אישה כתבה לרבי שאלה נוגעת ללב. היא ילדה את ילדיה כאשר לא שמרה תורה ומצוות ולא הקפידה על דיני טהרת המשפחה. כעת היא למדה את משמעותה של המצווה ותוהה כיצד לתקן את התקופה שבה לא הקפידה

על כך?

תשובת הרבי מופלאה:

מקור 4 אגרות קודש חלק כ' עמוד צז

לתלמיד
עמ' 7

"...כּוֹתֵבֶת שֶׁכָּאֵלּוּ אֵין בְּזֶה לְתַקֵּן וְכוּ', שֶׁהֲרִי זֶהוּ הַפֶּךְ יְסוּד אֲמוּנַתְנוּ וְתוֹרַתְנוּ תוֹרַת חַיִּים, שֶׁאֵין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה.

וְעוֹד וְגַם זֶה עֵקֶר, פְּשׁוּט שֶׁעֲנִין בְּלִתֵּי רְצוּי, הַתַּקּוּן שֶׁלּוֹ הוּא עַל יְדֵי עֲנִין רְצוּי וְטוֹב וְקָדוֹשׁ, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם לְהוֹסִיף בְּעוֹד עֲנִין בְּלִתֵּי רְצוּי, וְעֲנִין הָעֲצָבוֹת, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה הֵיאֵשׁ – הֲרִי הֵם מְדַבְּרִים הַמְּשַׁלְּלִים בְּשִׁלְיָה מְחַלְטֵת.

וּבְנוּגַע לְפַעַל, תִּשְׁתַּדֵּל בְּהַסְבֵּרַת הָעֲנִין שֶׁל חֲקֵי וְדִינֵי טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה בְּסִבְיַתָּה בֵּין מְפִירוֹתֶיהָ וְיִדְיוֹתֶיהָ".

גם כאן, העצה היא אותה עצה. בכדי לשכתב את העבר, בכדי להפוך את הימים החשוכים שהיו לנו לימים מוארים, יש רק דרך אחת. להשפיע אור על אדם שני. ובזכות זה, הקביה ישפיע עלינו אור, ויהפוך את הימים שלנו, בעתיד – ואפילו רטרואקטיבית לימים מהעבר, לימים מוארים.

משיחת שבת פרשת חיי שרה, מבה"ח כסלו, ה'תשמ"ג

הנחה בלתי מוגה.

תורת מנחם ה'תשמ"ג כרך א' ע' 500 ואילך